

Einn friðarligur D-dagur

ULLA TERKELSEN
skrifar úr London

Stórabretland upplífdi ein friðarligan D-dag mótvegis hinum seinasta...

Nýggja peningaskipanin — sum varð sett í gildi næstseinstasta mánadag — er eitt bretskt kompromis. Teir eru givnir við at nýta ta gomlu 12-talskipanina, har 12 pence voru í einum shillingi og 20 shillingar í einum pundi; men kortini vildu teir ikki ganga so vitt, sum skipanin er í øðrum londum. Í staðin fyri at byta ein shilling í hundrabpartar, sum frankurin, markurin og krónan, so er shillingurin byttur upp í fimm pence.

Við øðrum orðum: Teir gingu við til eina modernisering men ikki til eina radikala modernisering. Teir hava broytt sitt gamla system, men kortini ikki so mikið at teir

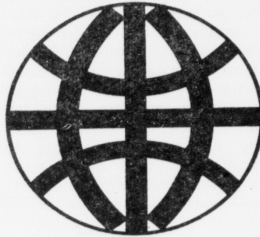
ikki hava goymt eitthvørt eyðkenni við tí.

PROPAGANDA

Tað hevur verið gjørd ein stór propaganda fyri nýggja systeminum. Orsakað av postverkfallinum hevur tað ikki eydnast at bytt út millum fólk tær miljónir av pjesum, har greitt var frá nýggja systeminum; men hava teir tí gjøgnum útvarp og sjónvarp og við hjálp av sjónleikarum og orkestrum roynt at sagt fólk frá broytingini. Orkestrið »The Scaffold« har millum annað bróður hin navnframa Paul Mac Cartney leikar í, hevur verið við í upplýsingarbeiðinum.

Nógva dagbløð hava sett á stovn upplýsingarstovur, sum skulu vegleiða tey sum eru íiva, tí teir eru bangnir fyri, at um fólk eru óvitandi um nýggja skipanina, kunnu tey lættliga verða offur fyri spe-

kulantum. Roknað verður við, at umleið ein fjórðingur av fólkinum í Bretlandi ikki í lötuni eru for fyrri at rokna um til nýggju skipanina. Nógvar vørur eru vordnar dýrari, tí tá umrokning er farin fram, verður í flestu forum rundað uppfeittir.

Tíðindi
uttaneftir

U Thant heilsar kooperatiónnini

U Thant

Adalskrivari ST's, U Thant, hevur í skrivi fegnast um at altjóða kooperativa felagið ICA, hevur sagt 70-ini til »Kooperatiónsins tiggjuár«.

U Thant sigur: »Gjøgnum sameint virksemi av teim kooperativu feløgnum kring allan heim, við tí endamáli at betra og økja um arbeiðararørsluna í útviklingslondum, ger ICA eitt týðningarmikið arbeiði, sum ST hevur sett sær í komandi 10 árunum«.

Castro til Chile

Forsetisráðharrin á Cuba, Fidel Castro, skal í næstu framtíð á almenna vitjan í Chile, siga vælvitandi keldur. Hetta verður so fyrsta almenna vitjanin, sum Castro hevur verið á í latinamerikanskum landi.

Franski rithøvundurin, Regis Debray, sum hevur verið í Chile, síðani hann í desember í fjór varð latin leysur úr bolivianskum fangahúsi, kom við flogfari til Cuba fyri fáum døgum síðani. Tað var Castro sum hevði boðið honum at koma at vitja.

Tey svøлта sum mótmæli

Olof Palme

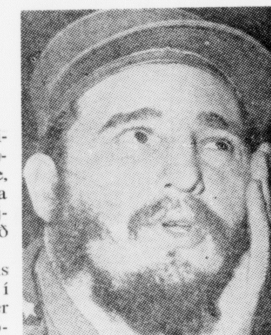
Vilja ikki eta fyrr enn Palme svarar.

25 íbúgvar í svenska landsbýnum Stora Blåsön fóru í gjár í svøltungarverkfall, sum mótmæli móti at teir ikki hava fingið svar frá Palme uppá bræv teirra.

Í brævinum heittu 83 íbúgvar í býnum á stjórnina um at útvega teimum arbeiði.

Millum tey 25, sum enn eru í svøltuverkfalli í samkomuhúsinum, eru fleiri sum hava verið arbeiðsleys í meir enn tvey ár.

Ein av teimum sum eru í hesum verkfalli sigur, at teir ikki fara úr samkomuhúsinum, og vilja heldur ikki taka føði til sín so leingi teir ikki hava fingið svar frá Olof Palme.

Fidel Castro

Fyrsta almenna vitjan Castros í latinamerikanskum landi, verður til Chile

sagt, at tað verður neyðugt at steðga fólkaflýtingini, tí vit eru ikki so optimistiskir viðvíkjandi toskaveiðuni sum vit vóru tá. Veðurbroytingar hava gjørt, at toskurin ferðast aftur frá strondunum, og vera vit ikki forir fyri at fáa fatur á honum úti á bankunum, er framtíðarútlitið fyri Grønland ógvuliga dapurt. Tí verða vit noyddir at fara undir trolveidu so skjótt sum gjørligt.

Toskaveiðan er viðbrekin mótvegis kópaveiðuni og seyða haldinum, sum nú hevur stabiliserast seg.

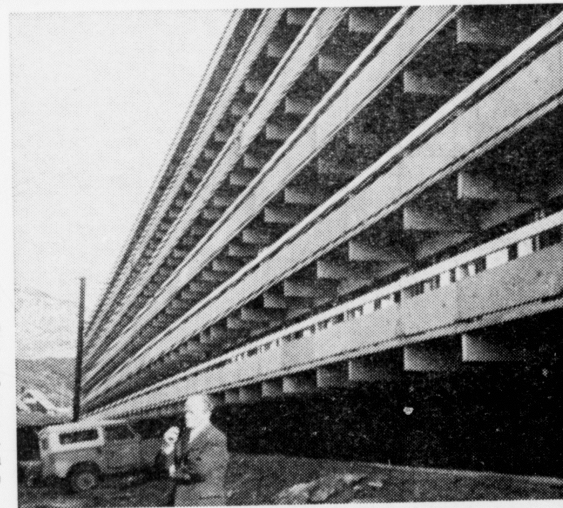
Eitt týðandi mál fyri Grønland er at finna nýggjar vinnu-møguleikar. Tað er ikki heilt óhugsandi, at ferðamanna-streymurin fer at vaksa við tíðini, soleiðis at fólk eisini fyri námsarbeiði í reitiliga stórum stili. Fyrsta dansk-kanadiska fyrirkomulag Greenex er við at fáa nakað burtúr til kópari og sinki, sum er í Úmanakfjórðinum. Síðani námslógin fyri Grønland var samtykt í 1965, hava fleiri feløg bjóðað seg fram til at koma til Grønlands og royna seg. Umkostningarnir til tilik kann-

ingararbeiði, sum til hetta krevst, eru stórar og tol má ein hava.

Altjóða peningamarknaðurin er strammur og hevur ført við sær, at torført verður at fáa í lag figgjan. Stóri áhugin á hesum økinum hevur í seinri tíð verið fyri olju og gassi. Her er eisini ein mogleiki, sum eigur at verða troystur. Tað er tí ynskjandi, at stjórnin ger skjótt av við at áseta undir hvørjum treytum virki skulu arbeiða undir.

Í komandi tíð skal eitt stórt plánleggingararbeiði fara fram viðvíkjandi vinnulivinum í Grønlandi, og hevur Grønlandsráðið biðið sekretariatid um at arbeiða víðari við málinum og m. a. fá serfrøðingar. Tað er eisini ynskjandi, at fleiri av donsku fyrirkomulag kundu lagt nokur av virkjum teirra í Grønlandi.

Sum tað skilt er nógva umbúna, og móguliga eisini nógva av skafti, men vist er tað ikki. Tað er tí av alstórum týðningi, at hurðar standa opnar í Danmark fyri grønlendskum ungdomi, sum kemur har at søkja sær arbeiði, og her

Nógva nýggj raðhús verða bygd, so betri umstøður verða hjá teimum sum liva og virka í Grønlandi.

hevur tað stóran týðning at gott samarbeiði er millum undirvísingarlággj og londum báðum.

Figgjarveitingarnar

At Baunsgaard-stjórin hevur skert í figgjarveitingunum til

Grønlands hetta árið kemur illa við.

Vit hava í tíðarskeiðinum 1960-69 gleitt okkum yvir, at veitingarnar eru hækkaðar á hvørjum ári við umleið 17 pst.; men nýggja figgjarlógarruppskotið sigur okkum nakað heilt annað. Tað er skarvað umleið 8 pst. av veitingunum til Grønlands, meðan á øllum hinum økjum, har veitingarnar eru minkaðar, er tað bert gjørt við umleið 2-3 pst.

Hetta kemur at merkjast í Grønlandi. Fyri fyrstu ferð í 10 ár fáa vit eitt hall í figgjarveitingunum.

Eg havi tikið hetta sum eina prinsipiella broyting í grønlámpolitikk Danmarkar; men hetta hevur figgjarlógarráðharrin avsað undir viðgerðini av figgjarlógini, sigur Knud Hertling og leggur afturat, at roknað kann tí við, at veitingarna verða hækkaðar einaferð aftur, men tá er alt vorðið dýrari. Fólk skulu bert halda, at vit hava eina stjórn sum sparir, áju, endar annar av grønlendsku fólkatingslimunum í grein síni.